

Motion: Från Linus Björkman (M) och Pembegul Celepli (V) om att förbättra gatubelysningen i Haninge KS 2020/150

Sammanfattning

Moderaterna och Vänsterpartiet har med gemensam motion efterfrågat en bättre gatubelysning i Haninge och påtalar att gatubelysning saknas eller inte fungerar på ett flertal platser i kommunen. Stadsbyggnadsnämnden ska yttra sig i motion senast 2020-09-30 till kommunstyrelseförvaltningen.

Förvaltningens synpunkter

Stadsbyggnadsförvaltningen menar att intentionerna i motionens förslag till uppdrag till stadsbyggnadsnämnden väl omfattas av uppdraget i Mål och Budget, 3.2. som förvaltningen redan arbetar med.

Förvaltningen vill gärna påskynda upprustningen av belysnings-anläggningen, röjning av skymmande växtlighet samt hålla en högre takt med utbyte av belysning till LED.

För snabbare genomförande krävs dock en utökad eller omprioriterad budget.

Budgetarbetet för 2021 pågår och i den processen prioriteras belysning tillsammans med andra åtgärder för att stadsbyggnadsnämnden ska kunna nå sina mål.

Motionärerna föreslår att kommunfullmäktige ska ge stadsbyggnads-nämnden i uppdrag vidta åtgärder för att

förbättra den befintliga gatubelysningen och ta fram förslag till utökad belysning i det offentliga rummet.

Förvaltningen kan konstatera att stadsbyggnadsnämnden redan har ett uppdrag i Mål och Budget, Målområde 3, 3.2 att förbättra belysning på offentliga platser. Förvaltningen arbetar med det målet på flera sätt.

Haninge kommun har en relativt sett gammal belysningsanläggning med många rostiga och rötskadade stolpar samt äldre markkabel.

Under 2014 och 2018 byttes allt gult ljus till vitt ljus. Det vita skenet ger en bättre färgåtergivning då ögat ser färger bättre vilket visat sig ge en bättre trygghetsupplevelse. När äldre armaturer är trasiga ersätts dessa med LED-armaturer. I alla nya belysningsanläggningar monteras LED. De nya LED-armaturerna är mera driftsäkra, bättre för miljön och mer energisnåla än de gamla armaturerna.

Trygghet är en viktig parameter för val av platser där belysningen byts först. Förvaltningen har prioriterat att byta till LED-armaturer i samtliga tunnlar för ökad trygghet och utsatta områden och gångstråk prioriteras. Den årliga driftbudgeten för belysning är 12 miljoner kronor. I dagsläget behöver vi prioritera utbyte av rostangripna stolpar och gammal markkabel samt utdömda trästolpar. Någon särskild budget för byte av armaturer till LED finns inte. Av kommunens 14 000 armaturer är 5000 LED. Att byta ut samtliga äldre armaturer skulle kosta ungefär 38 miljoner

kronor. LCC-kalkyler visar dock man kan tjäna in detta på 6-8 år beroende på vilken typ av armatur man väljer. Besparingen ligger i minskad energiförbrukning och lägre underhållskostnader. För att kunna byta ut samtliga äldre armaturer under en 5-årsperiod skulle alltså en budgetutökning på 8 miljoner per år behövas. En eventuell budget för byte av äldre belysning behöver prioriteras i konkurrens med andra angelägna åtgärder i kommunen.

I motionen föreslås också att stadsbyggnadsnämnden ges i uppdrag att särskilt kartlägga de områden som har högst upplevd otrygghet och återkomma med förslag till hur belysning och annat i utemiljön kan förbättras. I dag finns ett förvaltningsövergripande arbete som hålls samman av kommunens trygghetssamordnare där förvaltningen tillsammans med polisen, räddningstjänsten och andra förvaltningar genomför trygghetsvandringar. Med utgångspunkt i de erfarenheter och kunskaper som framkommer där genomförs sedan trygghets-skapande belysningsåtgärder. Förvaltningen har mycket goda erfarenheter av det arbetssättet och menar att gemensamma trygghetsvandringar i dialog är den mest effektiva kartläggningsmetoden utifrån nuvarande kunskapsbas. Mot den bakgrunden menar Stadsbyggnadsförvaltningen det arbetet redan sker.

2020 har stadsbyggnadsnämnden ett särskilt uppdrag att förstärka belysningen i Brandbergen, där förvaltningen under

våren bytt 25 armaturer utanför Brandbergen C och under hösten kompletterar omgivningarna med ytterligare armaturer. Budgeten för det trygghetsuppdraget är 1 miljon kronor.

Det är inte heller självklart att mer belysning alltid ger mer trygghet istället kan för kraftig belysning kan skapa otrygghet, då man för-stärker skuggbildning (mörker) vid sidan om. Många äldre har svårt att se när skillnaden är för stor. Man strävar efter att få en så jämn belysning som möjligt.

Motionärerna föreslår också att stadsbyggnadsnämnden tar fram rutiner som säkerställer att även andra huvudmän uppmärksammas på ett gemensamt ansvar för att öka trygghet i det offentliga rummet.

Då förvaltningen har begränsade personella resurser görs bedöm-ningen att dessa resurser behöver fokuseras till att ta om hand de ytor som stadsbyggnadsnämnden förvaltar. I det framgångsrika arbetet med trygghetsvandringar medverkar även andra fastighetsägare, hyresvärdar och bostadsrättsföreningar och Nobina med flera. Drivande i det arbetet är trygghetssamordnaren placerad i kommun-styrelseförvaltningen.

Det största ljus tekniska problemet ur trygghetssynpunkt är växtlighet både på kommunens mark och hos privata fastighetsägare. Ansvaret för växtligheten delas mellan förvaltningens teknikavdelning och parkavdelning.

Växtligheten både skymmer ljusflödet så att det blir mörk mellan stolpar och buskage invid gångstråk ger en otrygg upplevelse. Även i arbetet med växtlighet på kommunens mark är ekonomin en begränsande faktor.

Förvaltningen har även utmaningar med att privata fastighetsägare som låter träd och buskage skymma belysningen med negativ inverkan på trygghet och trafiksäkerhet.

Förvaltningen beskär aldrig själva utanför kommunmark utan uppmanar fastighetsägarna att själva beskära genom att skicka informationsblad med information om vilka skyldigheter man har som fastighetsägare enligt Plan- och bygglagen.

Som kommun belyser kommunen inte andra fastighetsägares mark, kommunen schaktar inte ner kablage eller monterar stolpar på annans mark. Det är inte lämpligt att blanda privata fastighetsägares och kommunens anläggningar.

I motionen föreslås också ett uppdrag åt stadsbyggnadsnämnden att ta fram mål för tidsåtgången att åtgärda trasig belysning. För utbyte av trasig belysning har förvaltningen avtal med entreprenör som utför arbetet. I det avtalet (också kallat belysningsavtalet) finns åtgärdstider avtalade för olika typer av fel. Exempelvis ska entreprenören åtgärda fel inom en timme när ett stort område blir mörkt. En mörk belysningspunkt ska enligt nuvarande avtal åtgärdas inom 10 arbetsdagar från felanmälan. Om åtgärdstiderna inte

hålls så utgår vite enligt avtal. De insatstiderna ligger i linje med branschpraxis.

Upphandling Södertörn arbetar på uppdrag av förvaltningen med upphandling av ett nytt belysningsavtal. Tidigare entreprenör som tillträdde våren 2019 kunde inte leva upp till sina åtaganden och har valt att bryta kontraktet våren 2020. Det stämmer som motionärerna skriver att Haningebor upplevt mörk belysning och lång åtgärdstider och en förklaring till det är problemen som föranledde den tidigare entreprenörens avhopp. Nu är situationen dock bättre och åtgärdstiderna kortare. Förvaltningen ser inte behov av att ta fram ytterligare mål för tidsåtgången att åtgärda trasig belysning utan fokus för att korta insatstiderna bör ligga på avtalsuppföljning.

Sammanfattningsvis finner förvaltningen att intentionerna i motionens förslag till uppdrag till Stadsbyggnadsnämnden väl omfattas av uppdraget i Mål och Budget, 3.2. som förvaltningen redan arbetar med. Förvaltningen skulle gärna se en högre takt i utbytet av belysning till LED men för att ytterligare kunna öka takten i det arbetet krävs en utökad eller omprioriterad budgetram.

Budgetarbetet för 2021 pågår och i den processen prioriteras belysningsåtgärder mot andra åtgärder.

Tekniska avdelningen

Förvaltning
Stadsbyggnadsförvaltningen

Avdelning/Enhet
Teknik

Handläggare
Rosmarie Ferm,

Dokumenttyp
Yttrande

Datum
2020-08-25

Diarienummer
SBN 2020/228

Sida
7 (7)

Lars Höglund
Ferm
Avdelningschef

Rosmarie
Handläggare